

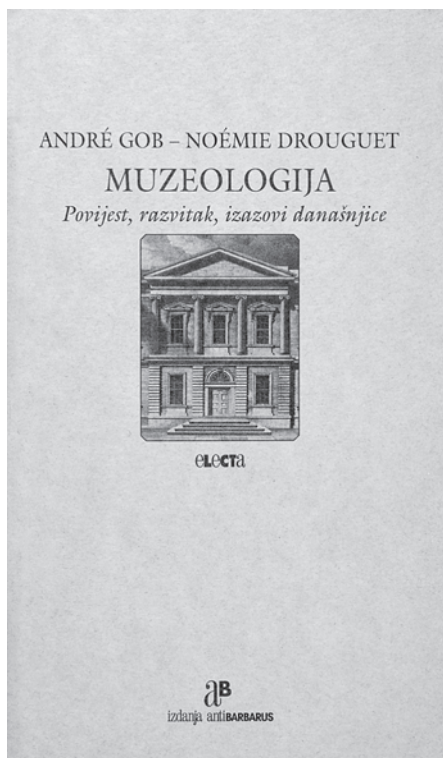
Jacqueline
Balen

Promišljanje fenomena muzeja

ANDRÉ GOB, NOÉMIE DROUGUET, *Muzeologija – Povijest, razvitak, izazovi današnjice*, Zagreb, Antibarbarus, 2007., 303 str., ISBN 978-953-249-024-4

Knjiga *Muzeologija – povijest, razvitak, izazovi današnjice*, izašla u izdanju nakladnika Antibarbarus, prijevod je (potpisuje ga Jasna Horn) djela dvoje predavača muzeologije sa Sveučilišta u Liègeu (Belgija). Knjiga je razdijeljena u 9 poglavlja (*Definicija i raznovrsnost muzeja; Čemu muzeji?; Kome je muzej namijenjen?; Muzejska publika; Izložba: funkcija prezentiranja; Muzej kroz perspektivu baštine: funkcija čuvanja; Istraživanje u muzeju: znanstvena funkcija; Muzej kao kulturni sudionik: animacijska funkcija; Muzejska arhitektura; Muzejska ustanova*), a cilj joj je osvijetliti sve važnije muzeološke teme. Plod je višegodišnjega poučavanja muzeologije na Sveučilištu u Liègeu te je, kao što jedan od autora kaže, "...Nadahnuti razmišljanjima generacija studenata koji su mi pružili užitek predavanja tog predmeta..."

Muzej je kompleksna, multiformna i multifunkcionalna institucija. Samim otvaranjem zbirke za javnost ona ne stječe status muzeja. Zadatak je muzejskih ustanova, odnosno njihovih djelatnika da usavrše mehanizme djelovanja koji bi odgovarali potrebama društva trećeg tisućljeća. S toga gledišta sve je izraženija potreba za temeljitim promišljanjem i sustavnim proučavanjem fenomena muzeja čime se upravo bavi *Muzeologija* A. Goba i N. Drouguet. Sami autori knjigu su nazvali priručnikom za koji kažu da je samo opći uvod u muzeologiju. Prva tri poglavlja definiraju muzeologiju, muzeografiju i muzej te određuju granice djelovanja muzeja. U knjizi se govori o svim muzejima, neovisno o njihovoj tematskoj raznovrsnosti. Kada se za to ukaže potreba, autori razmatraju i daju



primjere specifičnosti umjetničkih, arheoloških i inih muzeja. Naglašavanjem njihovih zajedničkih točaka namjera im je bila pokazati specifičan karakter muzejske institucije. U poglavlju *Muzejska publika* pokazuju što je najosnovnija briga muzejskog djelatnika – kako privući i zadržati publiku! Očekivanja društvene zajednice i zahtjevi publike u odnosu na muzeje sve su veći i valja ih ispuniti. Sljedeća četiri poglavlja ustvari su svojevrsna bit, odnosno zadaća muzeja. Muzejska

djelatnost obuhvaća: skupljanje, čuvanje i istraživanje civilizacijskih, kulturnih i prirodnih dobara te njihovu stručnu i znanstvenu obradu i sistematizaciju u zbirke, trajno zaštićivanje muzejske građe, muzejske dokumentacije, muzejskih lokaliteta i nalazišta, njihovo neposredno i posredno predočavanje javnosti putem stalnih i povremenih izložaba te objavljivanje podataka i spoznaja o muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji putem stručnih, znanstvenih i drugih obavijesnih sredstava. Dakle poglavlja *Prezentiranje, Čuvanje, Istraživanje i Animacijska funkcija* predstavljaju četiri osnovne funkcije muzeja. Teme poput: tržište umjetnina, akvizicija građe, skupljanje na terenu, uvjeti čuvanja predmeta, pakiranje predmeta pri transportu, pričvršćivanje izložaka, osiguranje muzeja i sl., razrađene u kratkim crtama u petom poglavlju *Muzej kroz perspektivu baštine: funkcija čuvanja*, predstavljaju zapravo niz "tekućih" pitanja koja muče ne samo kustose, nego cjelokupno muzejsko osoblje, od uprave do pomoćnih i tehničkih službi u muzeju. Zadnja dva poglavlja, *Muzejska arhitektura* i *Muzejska ustanova*, posvećena su obradi dvaju aspekata koji određuju muzejsku ustanovu: arhitekturu i funkcioniranje/funkcionalnost muzejske zgrade i način upravljanja muzejom. U zadnjem poglavlju autori se dotiču i uvijek aktualne teme o financiranju muzeja. Danas više nema muzeja koji opstaju isključivo uz financijsku potporu svojega osnivača. Od muzeja se očekuje potpuna otvorenost prema javnosti, prema publici, zatim bogata animacijska djelatnost, široka lepeza sadržaja osim izložbi, za koje se također

očekuje da budu atraktivne i u potpunosti okrenute novim tehnologijama. Za sve te aspekte novac je neupitno onaj prvi, osnovni problem s kojim se susreo svaki muzejski djelatnik, pa su tako svi, više ili manje, postupno shvatili da se za djelovanje muzeja moraju koristiti različiti izvori financiranja.

U kratkom zaključnom dijelu autori su naznačili nekoliko mogućih smjerova u budućem razvitku muzeja. Uz uvod i zaključak, djelo je opremljeno i bogatom bibliografijom, koja je raspoređena po temama. Iako prevladavaju frankofonska izdanja, nisu isključena ni djela na njemačkom, engleskom i talijanskom jeziku.

Knjiga je pisana jednostavnim jezikom; sve teme, čak i one najzahtjevnije, obrađene su izrazito jasno. Svako poglavlje sastavljeno je po istom modelu – osnovno izlaganje dopunjeno je kratkim tekstovima u obliku citata, primjera i ilustracija. Zanimljiv je i odabir opisanih muzeja. Naime, čitatelj će primijetiti da nisu izabrani modeli najreprezentativnijih i najpoznatijih muzejskih ustanova kao što su Louvre i British Museum, već su kao primjere autori uzimali muzeje po načelu tematske i geografske reprezentativnosti.

Iznimno poznavanje tematike i muzejskih problema knjizi daju jedinstvenu važnost i vrijednost. Svakako će ovaj prijevod naći svoje mjesto na polici i radnom stolu svakog muzealca, muzeologa i studenta muzeologije. Naposljetku, treba pohvaliti i izdavača, Antibarbarus, koji je odlučio izdati knjigu koja će najvjerojatnije ipak zainteresirati samo uske muzejske krugove. x

SUMMARY: RETHINKING THE MUSEUM PHENOMENON

/ A review of the book *La muséologie. Histoire, développement, enjeux actuels* (Muzeologija - Povijest, razvitak, izazovi današnjice) by Belgian authors A. Gob and N. Drouguet (translated by Jasna Horn). The book takes into consideration all museum types, independently of their thematic diversity. Museums no longer exist only with the financial support of their founders, but are expected to be fully open towards public and

their visitors, offer prolific museum activities and customer services apart from exhibitions, which are also expected to be appealing and entirely directed towards new technologies. An extraordinary understanding of problems related to museums, presented in a simple and comprehensive manner, makes the book an important handbook for museum staff, museologists and students.